

Би БА
201
41

НОВИЯТЬ ДЕНЬ

СОФИЯ
1940

*Всички нещастия на човъка, на дома,
на обществото и на човъчеството въ мина-
лото съ произлъзли отъ неразбирането на
външните условия и на вътрешните въз-
можности.*

*Всички бѫдещи блага и добрини въ жи-
вота ще произлъзватъ отъ разбиране на външи-
ните условия и на вътрешните възмож-
ности.*

Животъ, който носи разумностъ въ себе си,

*знание, което носи свътлина въ себе си,
и свобода, която носи истина въ себе си,
съ основа на новия животъ, който вли-
за вече въ свътта.*

*Справедливостта и доброто въ съзна-
нието на човъчеството, проявявани въ жи-
вота, съ изразъ на Божията Любовъ.*

*Тя сочи правия пътъ на живота — пъ-
тътъ на човъчеството за всички добри по-
стижения.*

НОВИ НАСОКИ ВЪ СЪЗНАТЕЛНИЯ ЖИВОТЪ НА ПРИРОДАТА

*Налъгане и напражение
Разуменъ животъ*

Всички съзнателни хора очакватъ нещо хубаво въ живота. Това е новото, което и д.e. Всички го чувствуватъ. То се носи вече изъ въздуха. Прониква вече цвilia животъ. Всички говорятъ за него. Добро е това очакване, но всъки тръбва да знае пътя, по който ще дойде очакваното. Това, именно, не е известно на хората. Понъкога въ тъхъ се явява желание да получать на готово очакваното. Отде може да дойде то? Отъ природата ли? Наистина, разумната природа съдействува на хората за придобиване на всички блага, къмъ които се стремятъ, но тъ сами тръбва да работятъ за тъхното постигане. Човѣкъ тръбва да разбира силитѣ, които работятъ вжтре и вънъ отъ него, за да ги уравновесява и използува за градежъ и творчество въ живота.

Една отъ задачите на физический човѣкъ е да се справи съ външното, физическо налъгане. Като противодействие на това налъгане се явява вжтрешното напрежение въ човѣка. Изобщо, притегателната сила има отношение къмъ налъгането, а отблъсквателната — къмъ напрежението. Когато външното налъгане и вж-

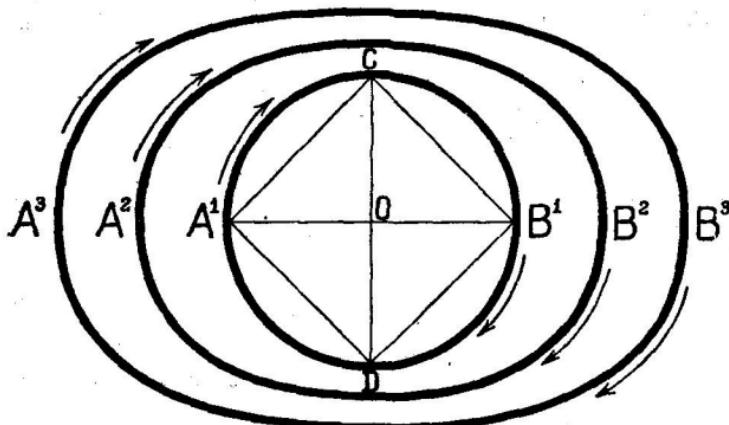
трешното напрежение въчовъка се уравновесяватъ, той се усъща здравъ, разположенъ и силенъ. Ако външното налягане е по-голямо отъ вътрешното напрежение, човъкъ се втвърдява, става коравъ. Ако пъкъ вътрешното напрежение е по-голямо отъ външното налягане, тогава човъкъ пакъ е въ неестествено състояние. Значи, човъкъ се намира подъ действието на две сили: едната наляга отвънъ, а другата напрѣга отвѣтре. Ако човъкъ се намира подъ действието само на тия две сили, той щѣше да изпадне въ голямо затруднение. При това положение той никога не би могълъ да прояви своя собствена инициатива. Но благодарение на друга една разумна сила, която действува едновременно отвънъ и отвѣтре, налягането и напрежението въчовъка се регулиратъ, и той проявява инициатива, т. е. съзнателенъ животъ въ тритъ свѣта: физически, духовенъ и Божественъ.

Тази фигура представя квадратъ, около който има три кръга — тритъ свѣта*). Чѣртежътъ представя планъ, приста скица на тритъ свѣта. Както инженерътъ разбира плана, който е начертанъ на хартия и може да го реализира, така и всѣки учень, просвѣтенъ човъкъ може да чете и разбира скиците, които природата чѣртае. Нѣкому може да се види, че това не е важно, че това е отвлѣчено, неинте-

*) Физическиятъ и духовниятъ свѣтъ не сѫ още съвѣршени, затова кривитѣ A^2 и A^3 не сѫ правилни кръгове, но елипси.

ресно за него. Неразбраниятъ работи не сѫ интересни, а разбраниятъ сѫ интересни. Обаче, дали се интересуваме или не отъ нѣщата въ природата, ние сме заставени да ги изучаваме. Учението е една необходимост, за да можемъ да се справимъ съ задачите, които животът ни поставя.

$$A^1:A^2:A^3 = B^1:B^2:B^3$$

Като се намира на земята, човѣкъ разполага съ условия и възможности за своето развитие. Човѣшкиятъ организъмъ е първото условие, което му е дадено като на ученикъ. Значи, тѣлото на човѣка представлява сградата — гимназия или университетъ — въ която той е поставенъ да учи. Понѣкога ученикътъ мисли, че университетътъ е негово притежание, а

професоритъ — негови приятели. Приятелство между студентъ и професоръ може да съществува само тогава, когато студентът се учи добре. Не се ли учи, никакво приятелство не може да съществува. На такъвътъ студентъ професорътъ обръща гръбъ и продължава пътя си. Когато студентътъ учи добре, тогава и професорътъ преподава добре. Това е естественото положение. Ще каже студентътъ, че иска да знае, кой е направилътъ университета, какътъ го е направилъ, какви сѫ професоритъ, които преподаватъ въ него. Това сѫ въпроси, които не тръбва да ви интересуватъ. Много отъ съвременните хора не искатъ да изучаватъ науките, които се преподаватъ въ живота, но запитватъ, кой е създалъ свѣта, какътъ го е създалъ. Тѣзи въпроси сѫ важни, но не сѫ съществени за ученика, като ученикъ на живота. Човѣкъ първо тръбва да учи, да възприима знанието, което му се преподава, и да го прилага. Човѣкъ носи въ себе си известно знание, но то не е достатъчно. Той тръбва да бѫде готовъ да възприема и новото знание, което всѣки моментъ иде. Тръбва да върви паралелно съ новото, защото всичко въ свѣта е подложено на постоянно и непрекъснатъ прогресъ.

Въ сегашния моментъ за всѣки човѣкъ е важенъ животътъ като наука, като изкуство и като сила. Това той може да изучава въ великия университетъ — земята. Единъ следъ другъ професоритъ се изреждатъ и преподаватъ своите уроци. Езикътъ на нѣкои отъ тѣхъ раз-

бирате, а на други — не разбирате. Защо? — Защото тълько говорятъ на три различни езика — физически или материаленъ, духовенъ и Божественъ. Физическиятъ животъ се преподава на физически езикъ, духовниятъ — на духовенъ, а Божествениятъ — на Божественъ езикъ. Следователно, иска ли да изучи живота добре, човѣкъ трѣбва да знае и тритъ езика — физическия, духовния и Божествения.

Тритъ кръгъ на чертежа сѫ означени съ буквите A¹, A², A³. Кръгътъ A³ представя физически свѣтъ, въ който действува външното налѣгане. Кръгътъ A² представя духовния свѣтъ, въ който действува вътрешното напрежение. Кръгътъ A¹ представя разумния, Божествения свѣтъ, който регулира налѣгането и напрежението и гради. Квадратътъ представля човѣка, затворенъ въ тритъ свѣта, като благоприятни срѣди за неговото проявяване. Налѣгането подразбира условията, а напрежението — възможноститѣ. Щомъ има условия и възможности, човѣкъ може да се прояви.

Физическиятъ свѣтъ, представенъ като налѣгане, обяснява създаването на свѣта чрезъ сгъстяване. За да се прояви материята, да стане видима, осезаема и годна за създаване на формитѣ, тя трѣбва да се сгъсти — отъ въздухообразна да се превърне въ течна и отъ течна — въ твърда. Материалниятъ свѣтъ дължи своето проявление на налѣгането, което сѫществува въ природата. Духовниятъ свѣтъ дължи своето проявление на вътрешното на-

прежение. Божествениятъ свѣтъ пъкъ дължи проявленето си на разумността, която регулира и дветѣ сили — налѣгането и напрежението.

Като не разбира свѣта въ неговото трояко проявление, човѣкъ може да мисли, че всичко зависи само отъ материалния свѣтъ, и тогава може да е наклоненъ да мисли, че е лесно човѣкъ да действува, да се движи въ живота. За онзи, който разбира свѣта, лесно е; за онзи, който не го разбира, не е лесно. Човѣкъ е изложенъ на голѣми мѫчинотии и, ако не знае, какъ да се справя, той се излага на голѣми нещастия и страдания. Човѣкъ се нуждае отъ положителни знания, за да се справи съ препятствията, които самъ поставя на пътя си, поради своето незнание. И тогава природата му се противопоставя. Нѣма по-голѣми препятствия отъ тия, които човѣкъ самъ си поставя, като пренебрегва законите на живота. Препятствията, които човѣкъ срѣща въ пътя на живота си, произлизатъ отъ неразбирането на външното налѣгане, т. е. на външните условия и на вътрешното напрежение, т. е. на възможностите въ самия него. Налѣгането и напрежението си иматъ свои разумни причини, но като не ги разбираме, ние мислимъ, че сѫ нѣщо механическо, и поради това имаме неразумно отношение къмъ тѣхъ. Значи, човѣкъ е поставенъ между огъня на две сили — външни и вътрешни. Човѣкъ е обстреляванъ едновременно отвѣтре и отвѣнь, и, ще не ще, той

тръбва да мине презъ тази зона. Какво тръбва да прави, за да мине презъ тази зона и да излъзне безъ повреда? Ще кажете, че само Богъ може да оправи тази работа. Въ дадения случай подъ думата „Богъ“ се разбира разумността, която регулира налъгането и напрежението, или хармонизира физическите, духовни и Божествени закони. Нѣкой се оплаква, че е много напрегнатъ. Той тръбва да благодари на напрежението. Ако не бъше напрегнатъ, външното налъгане щъше да го сплеска, и той би се преърналь на листъ. Ако пъкъ нѣмаше никакво налъгане отвънъ, той щъше да се разшири толкова много, че щъше да се разпръсне на малки частици въ пространството. Бомбитъ, съ които военните си служатъ, сѫ направени по закона на напрежението. Бомбата е изложена на по-голъмо вѫтреши напрежение, отколкото на външно налъгане, вследствие на което се разпада на много дребни частици, които се разпръсватъ въ пространството. Дето падне една отъ тъзи частици, причинява голъми пакости и нещастия.

Като изучава физическото налъгане и напрежение, човѣкъ вижда, че сѫществува и психическо налъгане и напрежение, което указва действието си въ психическия животъ на човѣка. Запримѣръ, една дума, казана на човѣка, може да произведе върху него физическо налъгане или напрежение. Ако думата действува отвънъ, причинява психическо налъгане. Ако човѣкъ я приеме вѫтре въ себе си,

тя произвежда психическо напрежение и като бомба може да го пръсне, да причини поражение даже и на физическото тѣло. Който не е опиталъ силата на думитѣ, не може да си представи действието, което тѣ произвеждатъ върху човѣка. Запримѣръ, срѣщате единъ младъ момъкъ, който се връща отъ странство и отива въ бащиния си домъ, при баща си и майка си, да ги види, да имъ благодари за грижитѣ, които сѫ положили за него, да имъ покаже диплома си, но веднага нѣкой го спира и му казва, че баща му е умрълъ. Знаете ли, какво действие могатъ да произведатъ тия думи върху момъка? Голѣмо поражение може да стане въ психическия и физическия му животъ. Понѣкога безъ видима причина човѣкъ може да приживѣе нѣкакво поражение. Ние имаме случаи въ живота: Както върви, човѣкъ изгубва говора си, движенията му преставатъ. Какво е станало съ този човѣкъ? Ще кажете, че се е парализиралъ. Ние казваме, че външното налѣгане е било голѣмо, т. е. той се е намиралъ въ трудни условия, съ които не могълъ да се справи. Това е причинило голѣми тревоги, беспокойства и смущения, които сѫ създали въ него силно вътрешно напрежение. Тия две сили въ него — налѣгането и напрежението — не могли да се уравновесятъ. Той не могълъ да се справи съ тѣхъ и заболява отъ параличъ.

Мнозина не разбиратъ живота, вследствие на което се натъкватъ ту на доброто, ту на

злото и преживяватъ голѣми противоречия. Какво представлятъ доброто и злото? Теологъ даватъ особено обяснение за доброто и злото. Ние искаме да говоримъ на наученъ езикъ. На наученъ езикъ ние казваме, че доброто и злото въ свѣта не сѫ нищо друго, освенъ сили, които действуватъ върху човѣка отвѣнъ и отвѣтре.

Нѣкои питатъ: Не може ли само доброто да царува въ свѣта? Не може ли безъ зло? Други казватъ: Човѣкъ не трѣбва да бѫде добѣръ.—Тѣ не разбираятъ научно нѣщата. Злото е налѣгане, а доброто — напрежение. Ако злото не действува отвѣнъ, при сегашнитъ условия, при сегашната фаза въ развитието на човѣчеството, доброто по никой начинъ не би могло да се прояви. Външното налѣгане е причина за проява на вътрешното напрежение. Премахне ли се налѣгането, човѣкъ ще се разпрѣсне на хиляди частици и ще отиде нѣкѫде въ пространството.

Двама борци се борятъ. И двамата се намиратъ въ голѣмо вътрешно напрежение, всѣки иска да излѣзе победителъ. Сѫщевременно и единиятъ, и другиятъ взаимно си указватъ известно налѣгане. Следователно, въ борбата си двамата борци произвеждатъ единъ върху други външно налѣгане, срещу което се противопоставя вътрешното напрежение на силитъ имъ. Този примѣръ символизира борбата между външнитъ условия и вътрешните възможности въ човѣка.

Човѣкъ никога не може да бѫде щастливъ, докато не дойде до ново и разумно разбиране на живота и на природата, да разбере смисъла и значението на силитѣ, които действуватъ въ тѣхъ. Слушате нѣкой да казва: Искамъ да се махне тази мѫчнотия отъ мене. Това е механическо разбиране на нѣщата. По механически начинъ мѫчнотията не може да се премахне. Дѣлбоката причина за мѫчнотията се крие въ неправилното отношение на човѣка къмъ нѣщата. Следователно, ако външната мѫчнотия се премахне по механически начинъ, нѣма да се мине много време, друга нѣкаква мѫчнотия ще се яви. Докато сѫществува неразбиране, всѣкога ще има мѫчнотии. Премахне ли се неразбирането, и мѫчнотиите ще се премахнатъ. Нѣкой върви по улицитѣ, не гледа кѫде стѫпва, падне и се удари зле. Той започва да се гнѣви, да търси причината вънъ отъ себе си и казва, че свѣтътъ е иеразуменъ. Свѣтътъ е създаденъ разумно, но хората не постѫпватъ разумно. За да живѣе правилно, да нѣма мѫчнотии, човѣкъ трѣбва да бѫде разуменъ. Като не постѫпва правилно, безъ да иска, човѣкъ привлича страданието къмъ себе си. Въ този смисъль, страданието е налѣгане или депресия. Ако не внимавашъ и допрешъ ржката си до горяща печка, ти ще се изгоришъ. Изгарянето не е нищо друго, освенъ налѣгане, при което човѣкъ получава нѣщо отвѣнъ, а сѫщевременно дава нѣщо отъ себе си. Той дава повече,

взима по-малко. Понеже обмъната е неправилна, непремънно ще дойде страданието, въ каквато и да е форма.

Иска ли да не страда, човѣкъ трѣба да спазва закона на обмъната: колкото давашъ, толкова ще получишъ. Ако давашъ много, ще получишъ много; ако давашъ малко, ще получишъ малко. Много отъ работите на хората не вървятъ добре, защото не прилагатъ правилно закона за обмъната. Тѣ даватъ малко, а искашъ да получатъ много. Други пѣкъ даватъ много, а получаватъ малко. И едното, и другото положение сѫ неправилни. Правилна трѣба да биде обмъната, както въ физическия животъ, така и въ психическия. Не става ли правилна обмъна въ отношенията на хората, тѣ сѫ изложени на голѣми дисонанси и въ физическия, и въ психическия си животъ. Неправилната обмъна въ отношенията на хората е причина за разрушаване на равновесието между външното налѣгане и вътрешното напрежение въ човѣка.

Силитѣ на физическия или обективния свѣтъ действувать повече отвѣнъ навжtre; затова казваме, че физическиятъ животъ се намира подъ влиянието на закона за налѣгането. Силитѣ на духовния или субективния свѣтъ се изявяватъ отвѣтре навѣнъ; затова казваме, че духовниятъ животъ се намира подъ влиянието на закона за напрежението. Каже ли нѣкой, че не се нуждае отъ духовенъ животъ, той не разсѫждава правилно. Безъ духовенъ

животъ той ще се сплеска, и отъ него нищо нѣма да остане. Това не значи, че физически ще се сплеска, но ще изгуби условията за всъкакви постижения. Физическиятъ животъ дава формата на нѣщата, духовниятъ — съдържанието, а Божествениятъ — смисъла. Тази е причината, поради която човѣкъ не може нито безъ физически, нито безъ духовенъ, нито безъ Божественъ животъ.

Физическиятъ животъ се занимава съ силитѣ на налѣгането, духовниятъ — съ силитѣ на напрежението, а Божествениятъ или разумниятъ животъ регулира, както силитѣ на налѣгането, така и тия на напрежението и внася равновесие въ живота. Само при равновесие на силитѣ се създаватъ благоприятни условия. Ако въ единъ салонъ, дето има много хора, стане пожаръ, всички ще избѣгатъ. Разумниятъ, обаче, предвижда пожара и още въ началото взима мѣрки, за да го предотврати. Който не е способенъ да предвижда нѣщата, ще се стресне, едва когато пожарътъ избухне, и ще търси вода да го изгаси. Докато се потуши пожарътъ, много лакости ще се причинятъ. Разумното начало въ човѣка се справя лесно съ всички мъжчинии. Разумността уравновесява силитѣ на природата.

Въ 19. вѣкъ градътъ Чикаго, въ Америка, изгорѣлъ по невниманието на единъ гражданинъ. Той доилъ кравата си въ обора, но понеже било тѣмно, послужилъ си съ една свѣщъ. Въ време на доенето кравата ритнала съ крака

си свѣщта, отъ която се запалила сламата въ обора. Като не могълъ да изгаси огъня навреме, поради силния вѣтъръ, пожарътъ обхваналъ съседнитѣ кжши и въ скоро време взелъ голѣми размѣри. Почти цѣлиятъ градъ потъналъ въ пламъци. Въ това време единъ голѣмъ банкеръ предлагалъ баснословна сума за възнаграждение на оня, който се осмѣли да влѣзе въ кжщата му, къмъ която огънътъ приближавалъ, и да изнесе навънъ касата му, пълна съ ценни книжа. Всѣки му отговарялъ: Огънътъ иде!

Когато всичко потъне въ огънъ, нѣщата изгубватъ цената си. Когато налѣгането вземе надмошне въ живота, нищо не може да се работи. Когато човѣкъ се натъкне на мѫчнотии и противоречия въ живота си, на помощь иде разумността, която единствена е въ състояние да ги разреши.

Разумността, правата мисъль, като сила, се отнася къмъ Божествения свѣтъ. Който разполага съ нея, той изключва противоречията отъ живота си. Чрезъ нея той се справя съ тѣхъ и изгражда своя хармониченъ животъ. Докато се гиѣви, обезвѣрява и безпокои, човѣкъ се намира между два свѣта, между налѣгането и напрежението, вследствие на което ще бѫде отъ една страна робъ на външнитѣ условия, а отъ друга — робъ на вѫтрешнитѣ възможности. Ако при използване на условията и възможностите отсѫтствува разумността, човѣкъ е изложенъ на голѣми страдания. Следователно, всѣко условие и всѣка въз-

можност, които човѣкъ прилага въ живота си, трѣбва да се придружаватъ съ разумност. Съ други думи казано: Всѣка мисъль, всѣко чувство и всѣка постежка, на които човѣкъ дава ходъ, трѣбва да бѫдатъ разумни. Човѣкъ може да има на разположение добри условия и възможности, но ако не е разуменъ, нищо не постига. Добрите условия и възможности безъ разумността сѫ суръвъ материалъ, отъ който нищо не може да се направи. Дойде ли разумността или Божествената сила между тѣхъ, тя ще съгради нѣщо ценно отъ този материалъ.

Следователно, като мисли добре, човѣкъ се намира въ Божествения свѣтъ; като чувствува добре, той е въ духовния свѣтъ; като постежва добре, той е въ физическия свѣтъ. Обаче, ако не постежва добре, законите на физическия свѣтъ го изключватъ и лишаватъ отъ право на гражданство въ този свѣтъ; ако не чувствува добре, законите на духовния свѣтъ го изключватъ и лишаватъ отъ право на гражданство въ този свѣтъ; ако не мисли право, законите на Божествения свѣтъ го изключватъ и лишаватъ отъ право на гражданство въ този свѣтъ. Като не постежватъ, не чувствуватъ и не мислятъ добре, за свое оправдание мнозина казватъ, че свѣтъ е създаденъ така. Това не е право мислене. Всѣки човѣкъ трѣбва да се запита, какво е направилъ досега и какво може сега да направи. Нѣкои казватъ, че цѣли 30 години се мо-

лили. Значи, тъй също били въ университетътъ. Важно е, какво също научили презъ това време. Други казватъ, че цели 30 години блъскали главитъ си въ разрешаване на житетските въпроси. Какво също научили отъ блъскането на главата си? Да блъскашъ главата си, безъ да си разрешилъ въпросите, това не е наука. Има смисълъ да блъска човѣкъ главата си въ разрешаване на нѣкои въпроси, но поне да пожъне нѣщо. Други казватъ, че цели 30 години също работили. Какво също придобили? Не пожъне ли човѣкъ нѣщо реално, въ края на краищата той ще каже за себе си, че не е мислилъ право, че не е способенъ човѣкъ и т. н. Самоосажддането не допринася нищо. Вместо да се осаждда, човѣкъ тръбва да се ориентира въ срѣдата, въ която живѣе. Когато влезе въ университета на живота, за да придобие нова знание, съ което да съгради новите основи на своя животъ, човѣкъ тръбва да се откаже отъ онѣзи неестествени чѣрти, унаследени отъ дѣди и прадѣди. Божествено-то знание не се координира съ човѣшките погрѣшки, съ унаследени лоши, неестествени чѣрти. Професорите на великия университетъ на живота не се интересуватъ отъ погрѣшните схващания и тълкувания, отъ старите погрѣшни разбирания за право, мораль и пр. Погрѣшното тръбва да отпадне като плѣвата отъ животото. И плѣвата е важна, но мястото ѝ не е въ хамбара. Хората влизатъ въ житетския университетъ и търсятъ удобства, какви-

то иматъ въ дома си. Това е невъзможно. Удобствата въ университета се различаватъ коренно отъ тия въ частния животъ на човѣка. Университетските удобства сѫ отъ другъ характеръ. Иска ли удобства въ живота, човѣкъ трѣбва да приложи разумността си въ действие. Удобствата въ живота се дължатъ на хармоничното действие между силитъ на налѣгането, напрежението и разумността. Ако силитъ на налѣгането и напрежението взаимно се уравновесяватъ и се подчиняватъ на разумността, т. е. на Божественото начало, това последното ще внесе удобства и улеснения въ живота. Ако чрезъ разумността, т. е. Божественото начало, можемъ да разрешимъ задачитъ на налѣгането и напрежението, като противодействуващи сили въ живота, това значи, да изпълнимъ волята Божия. За да дойде до изпълнение на волята Божия, човѣкъ трѣбва съзнателно да учи и прилага.

Сега, нашето желание е да изнесемъ единъ истински порядъкъ на нѣщата, какъвто царува въ природата. Искаме да обърнемъ вниманието на хората къмъ правата мисъль. Правото мислене дава свобода на човѣка. Като мисли право, той може да си обясни законите на живота и да добие оная свобода, която му дава възможность да учи и да работи. Всички външни условия, които въздействуватъ върху човѣка — благоприятни или неблагоприятни, приятни или неприятни — представятъ налѣгането. Вѫтрешниятъ животъ, съ

обикновенниятъ мисли, чувства, стремежи, желания, безпокойства, тревоги, смущения, обезсърдчения на човѣшката личность, представя напрежението. Тия две сили, които действуватъ отвѣнъ и отвѣтре, трѣбва да се организиратъ отъ Божественото.

Какъ се познава една Божествена проява? Върви по улицитѣ единъ човѣкъ и въ ржката си носи чанта, въ която има пари и важни документи. Той не забелязаль, че чантата не е здрава, и спокойно продѣлжава пѫтя си. Чантата се скжсва, и въ ржката на човѣка остава само дрѣжката ѝ. Следъ него върви другъ човѣкъ, вижда чантата на земята, взима я, настига първия, комуто принадлежи чантата, и му я подава. Този човѣкъ постѣжва по Божественъ начинъ. Той дава ходъ на Божественото въ себе си. Той не се съблазнява отъ съдѣржанието на чантата, но веднага я дава на притежателя ѝ. Въ Божествения свѣтъ кражби и престїпления не ставатъ. Всѣки, който се е опиталъ да открадне нѣщо, още на първата станция го хващатъ и обискиратъ. Който живѣе въ Божествения свѣтъ, т. е. въ свѣта на разумността, той не си позволява никаква кражба. Обаче, който живѣе въ физическия свѣтъ, лесно се съблазнява. Намѣри ли такава чанта, едва ли би я предалъ на нейния притежателъ. Той ще каже, че щастието само е дошло предъ краката му, и ще вземе чантата. Въ дадения случай чантата упражнява налѣгане върху съанието на човѣка, който я намѣрилъ, а

самъ той се намира въ състояние на напрежение.

Като изучава законите на Божествения и духовния свѣтъ, човѣкъ вижда, че всички чувства и мисли не сѫ негови. Много мисли и чувства минаватъ презъ съзнанието му, но той не е тѣхенъ източникъ. Той трѣбва да приема само тѣзи мисли и чувства, които сѫ въ съгласие съ неговото собствено естество и които служатъ за неговото повдигане и развитие. Егоистични, ниски мисли и чувства да не допушта въ себе си, да не гради съ тѣхъ нищо въ себе си. Когато възвишени идеи се родятъ въ човѣка, когато вдъхновението го посети, той трѣбва да знае, че въ случая не е самъ. Съдѣствието на цѣлото битие, на великия Божественъ свѣтъ му е помогнало, да се роди въ него тази идея или това вдъхновение.

Единъ виденъ европейски професоръ по физика работилъ нѣколко години върху единъ наученъ въпросъ. Тъкмо се готвѣлъ да издаде труда си, единъ отъ неговите студенти задигналъ приготвения отъ професора материалъ, напечаталъ го и турилъ своето име, като авторъ на този цененъ наученъ трудъ. Като видѣлъ своя трудъ напечатанъ и издаденъ съ чуждо име, професорътъ получилъ ударъ. Студентътъ се прочулъ съ чуждия трудъ, а професорътъ изгубилъ здравето си. Въ скоро време студентъ билъ уловенъ като плагиатъ на чуждъ трудъ. И двамата не могли да

се справята съ силитъ, които действуватъ въ свѣта. Студентътъ не могълъ да издържи на налѣгането, а професорътъ — на напрежението. Ако бѣха приложили разумността, и двамата щѣха да разрешатъ въпроса правилно. Студентътъ не трѣбваше да краде чуждъ трудъ. Щомъ искаше да се прослави, той трѣбваше да следва пжтя на своя професоръ. Отъ друга страна, при свѣршения фактъ, професорътъ не трѣбваше да се тревожи, а трѣбваше да се зарадва, че трудътъ му е излѣзълъ на бѣлъ свѣтъ.

Днесъ ние засъгаме въпроса за налѣгането и напрежението, защото всички хора се намиратъ подъ действието на тѣзи сили. Условията, при които съвременниятъ хора живѣятъ, произвеждатъ голѣмо налѣгане и напрежение върху тѣхъ. Тази е една отъ причините и за кръвното налѣгане, отъ което мноzина се оплакватъ. За да се справи съ силитъ на налѣгането и напрежението въ своя животъ, човѣкъ трѣбва да уравновеси силитъ на своя организъмъ съ силитъ на своите мисли и чувства. Той трѣбва да разчита на онай разумност, съ която е роденъ и която лежи въ глубинитѣ на неговата душа; трѣбва да разбира законитѣ на живота, да прилага закона на равновесието, за да се справя съ условията и възможноститѣ, въ които е поставенъ. Много знания имать хората, но малка част отъ тия знания ще послужатъ за основенъ камъкъ на бѫдещата сграда. Ако учениците

налото се явятъ днесъ между хората, тъ щѣха да видятъ, че много нѣща не сѫ знаели. Следъ хиляди години, сегашнитѣ учени ще се намѣрятъ въ сѫщото положение спрѣмо децата на бѫдещитѣ времена. Днесъ се готвятъ условията за бѫдещата епоха. Днесъ всичко се пресѣва, и сѫщественото се отдѣля отъ несѫщественото. Много мисли и желания има човѣкъ, но всички не сѫ сѫществени. Несѫщественитѣ ще останатъ за торъ, а сѫщественитѣ ще останатъ за бѫдещето.

Това, което насырдчава човѣка, е истинското, положителното знание, а не тревогитѣ, беспокойствата, роптанието и обезвѣряването. Който мисли право, не роптае, а работи, решава задачитѣ си. Ако роптаешъ, непремѣнно трѣбва да работишъ. Обаче, не се позволява роптане безъ работа. Роптае онзи, чиито чувства не сѫ задоволени. Той търси начинъ да ги задоволи. Ако учениятъ роптае, това показва, че той има нужда отъ книги, съ които да задоволи своя наученъ интересъ. Търговецътъ роптае, защото му трѣбватъ пари. Болниятъ роптае, защото се нуждае отъ здраве. Всѣки човѣкъ иска нѣщо, и, ако не го постигне, роптае.

За да живѣе добре, човѣкъ трѣбва да изучава, освенъ законитѣ на налѣгането и напрежението, още и законитѣ на времето, съ които разумниятъ свѣтъ си служи. За всѣко благо, което се дава на човѣка, има точно опредѣлено време. Сѫщиятъ законъ се отнася и до щастието. Щастието иде точно на опре-

дълено време. Следователно, искашъ ли да постигнешъ известно благо, иди точно на опредъленото време и чакай. Благото ще дойде точно на опредъления денъ, часъ, минута и секунда. Днесъ повечето хора закъсняватъ и затова изгубватъ благото, което е било опредълено за тъхъ. Малко хора ще срещнете, които отиватъ по-рано отъ опредъленото време, или точно на опредъленото време. Искате ли да получите пари отъ банката, ще отидете по това време, когато касата е отворена. Ако закъсняте само съ една минута, ще намърите касата затворена. Тъй щото, когато чувате нѣкой да се оплаква отъ живота, да казва, че е преживѣлъ голѣми разочарования, една отъ причините за тия разочарования се крие въ неспазването закона на времето. Той всѣкога е закъснявалъ. Дето е отивалъ, навсѣкоже му отговаряли: Късно е вече. Този човѣкъ не се е ржководилъ отъ разумното начало на живота.

Следователно, който се ржководи отъ разумното начало, той лесно разрешава противоречията си, лесно уравновесява външните и вътрешни сили въ своя животъ. Като примѣръ въ живота може да ни послужи Йосифъ, най-любимиятъ синъ на Якова. Той бѣше единъ отъ щастливитъ хора на земята. Щастието на Йосифа се дължи на това, че той бѣ роденъ съ любовь. Баща му излѣ всичката си любовь върху него. Той бѣше синъ на любимата жена на Якова — Рахиль. Щастливъ бѣше Йосифъ, но прекара и голѣми нещастия. Въпрѣки

благоприятните условия, при които се роди, Йосифъ не можа да избъгне съдбата си. Любимецъ на бащата, той бъше трънъ въ очите на своите братя. Тъ мислеха, че баща имъ иска да направи Йосифа господарь надъ всички, и намираха, че въ това има голъмъ произволъ. Тъ не виждаха пръста на съдбата, която покровителствуващия Йосифа. Той бъше уменъ, даровитъ човекъ, тълкуващ сънища, разбираще законите на налъгането и напрежението и се справяше съ тяхъ. Братята му не го разбираха.

Единъ денъ братята на Йосифа пасъли стадото на баща си въ Сихемъ. Яковъ извикалъ Йосифа и му казалъ: Иди да видишъ, добре ли съ братята ти и стадото, и донеси ми известие. Отишълъ Йосифъ при братята си, но като го видъли отдалечъ още, наговорили се да го убиятъ, да го хвърлятъ въ единъ отъ рововете и да кажатъ на баща си, че лошъ звъръ го изялъ. По туй време минавали търговци, които карали стока въ Египетъ. Единъ отъ братята казалъ: Да не проливаме кръвъ. Каква полза ще имаме, ако убиемъ брата си и скриемъ кръвта му? По-добре ще бъде да го продадемъ на търговците. И продали Йосифа за 20 сребърника, следъ което търговците го завели въ Египетъ. Тамъ тъ го продали на Петефрия, началникъ на тълохранителите. Следъ известно време Йосифъ попадналъ при условия да бъде изкушаванъ отъ своята господарка.

При това положение Йосифъ се намѣрилъ подъ влиянието на силитѣ на налѣгането и напрежението. Налѣгането идѣло отъ господарката му, а напреженнето било въ самия него. Разумността на Йосифа помогнала да се спреши лесно. Той оставилъ дрехата си въ ржцетѣ на своята господарка и избѣгалъ вънъ. Той предпочель затвора предъ всичкитѣ блага, които господарката му предлагала. Божественото начало въ Йосифа му диктувало, какъ да постѣжи. Той не искалъ да злоупотрѣби съ довѣрието на господаря си и избѣгалъ, за да се освободи отъ господарката си. Наклеветенъ отъ нея, Йосифъ билъ осъденъ да лежи въ затвора заедно съ началника на виночерпциѣ и началника на хлѣбаритѣ при фараона. Тамъ той се проявилъ като тълкувателъ на сънища. Двамата служители на фараона сънували сънища, които Йосифъ имъ изтълкувалъ. Той помогналъ началника на виночерпциѣ, като се сбѣдне съня му и се върне при фараона, да си спомни за него, да каже нѣщо за неговото освобождане. Обаче, щомъ излѣзълъ отъ затвора, виночерпецъ забравилъ Йосифа, поради което последниятъ лежалъ още дълго време въ затвора.

По това време фараонътъ видѣлъ сънъ: Той стоялъ при рѣката, отъ която излѣзли седемъ хубави и тлѣсти крави, които отишали да пасатъ. Следъ тѣхъ излѣзли други седемъ крави, грозни и слаби, които отишали при първите. Слабитѣ и грозни крави погълнали тлѣстите, и не се познавало, че ги погълнали. Следъ то-

зи сънъ фараонътъ видѣлъ втори. Седемъ класове, пълни и добри, излизали отъ единъ стръкъ. Следъ тѣхъ излѣзли други седемъ класа, сухи, тънки, прегорѣли отъ източния вѣтъръ. Тънките и слаби класове погълнали седемтѣ добри класове.

Събудилъ се фараонътъ, и духътъ му биль смутенъ. Проводилъ да повикатъ всички египетски вълхви и мждреци и имъ разправилъ съновидението си, но нѣмало човѣкъ, който да го изтѣлкува. Тогава началникътъ на виночерпциятѣ казалъ на фараона: Грѣха си спомнямъ днесъ. Азъ и началникътъ на хлѣбаритѣ, ко-гато бѣхме въ тѣмница, видѣхме сънъ въ една и сѫща нощъ. Тамъ бѣше единъ младъ евреинъ. Ние му разказахме сънищата си. И както той ги изтѣлкува, така и стана. Тогава фараонътъ проводилъ да повикатъ Йосифа изъ тѣмницата. Обръснали го, промѣнили му дрехитѣ и го извели предъ фараона.

Йосифъ изтѣлкувалъ съня на фараона: Седемтѣ добри крави сѫ седемъ добри и плодородни години; седемтѣ добри класове сѫ сѫщо седемъ плодородни години. Сънътъ е единъ и сѫщъ. Седемтѣ слаби и грозни крави, както и седемтѣ празни, сухи, прегорѣли класове, сѫ седемъ гладни години. Идатъ вече седемъ години на изобилие въ Египетъ, а следъ тѣхъ ще дойдатъ седемъ години на гладъ. Голѣмото изобилие ще се забрави, защото гладътъ ще опустоши земята. Повторението на съня показва, че това нѣщо е опредѣлено от-

горе да стане. И сега нека фараонът намъри мждъръ човѣкъ, когото да постави управител на Египетъ. Нека опредѣли настойници по цѣлата земя. Следъ това нека отдѣли петата част отъ храната на изобилнитѣ години. Събраното жито да бѫде подъ фараоновата ржка, да се пази за храна въ градоветѣ. Като дойдатъ седемтѣ гладни години, ще има храна за цѣлия Египетъ. Следъ това Йосифъ билъ поставенъ управител на Египетъ.

За да дойде до това положение — управител на Египетъ — Йосифъ мина три пъти презъ процеса на налѣгането: умразата на братята му и продаването му като робъ въ Египетъ, изкушението отъ господарката му и прекарването му две години въ затвора. Въ изпитанията, презъ които Йосифъ мина, има едно интересно съвпадение — участието на неговата дреха. Бащата на Йосифа направи пъстра дрешка на любимия си синъ. Тази дрешка събуди у братята му ревностъ и умраза къмъ него и стана причина да го продадатъ на търговцитѣ. Когато жената на господаря му го изкушаваше, той избѣга вънъ, но оставилъ дрехата си вънейнитѣ рѣце. Тази дреха послужи като доказателство за неговата виновност. Обвиненъ предъ господаря си, той лежа две години въ затвора. И най-после, когато излѣзе отъ затвора и се яви предъ фараона, облѣкоха го въ нова, чиста дреха, следъ което го назначиха за управител на Египетъ.

Съвременниятѣ хора се намиратъ при сж-

щитъ изпитания, презъ които Йосифъ мина. Ако и тъкъ като Йосифа, не могатъ да се спрavitъ съ силите на налъгането и напрежението, съ условията и възможностите, и не могатъ да заематъ първото място въ Египетъ, къде оставатъ тъхното знание, въра и любовь? Днесъ всички хора се изкушаватъ отъ жената. Всички искатъ да бждатъ богати, да си хапнатъ и пийнатъ, да си поживъятъ. За предпочтане е да остави човѣкъ дрехата си въ ръцетъ на жената, да избѣга голъ и следъ това да го турятъ въ затвора, отколкото да се поддаде на желанието на една жена. Въ затвора той ще се прочуе като гадатель, и оттукъ Богъ ще го извади и ще го въздигне въ живота. Въ случаia, подъ думата „жена“ разбирамъ всички лъжливи условия и възможности, отъ които човѣкъ се заблуждава и мисли, че може чрезъ тъхъ да достигне високо положение. Условията и възможностите допринасятъ нѣщо на човѣка, но не могатъ да го направятъ щастливъ. Само Божественото е въ състояние да направи човѣка щастливъ. Който може да използува условията и възможностите отъ гледишето на Божествените закони, той може да постигне всичко, което душата му желае.

Следователно, никой не може да уравновеси силите на налъгането и напрежението; никой не може да се справи съ условията и възможностите, ако не приложи закона на любовта като висшъ изразъ на разумността въ човѣка. Любовта е изходна точка на ра-

зумния животъ. Същевременно любовъта дава свобода на човѣка. Който люби, той е свободенъ. Слушали сте да се говори въ живота за слѣпа сѫбота, съ която сравняватъ любовъта на младите. Въ слѣпата сѫбота нѣма никаква любовь. Слѣпата сѫбота подразбира безлюбието въ свѣта. Любовь, която се явява и изчезва, не е истинска. Казано е, че любовъта отпада. Отпада това, което не е сѫществено. Нѣкѫде въ Писанието е казано: „Понеже не си устоялъ на първата си любовь“. Преводътъ на този стихъ не е точенъ. Любовъта не може да се дѣли на първа и втора. Една е любовъта и то неизмѣнна. Думата „устояване“ въ този стихъ означава „разбира-не“. Значи, стихътъ казва: „Понеже не си разбралъ любовъта“. Въ своитѣ послания къмъ коринтиянитѣ апостолъ Павелъ казва: „Любовъта никога не отпада“. Това е вѣрното положение. Божията Любовь никога не отпада. Любовъта всѣкога издѣржа, но човѣкъ не издѣржа на любовъта. Когато любовъта посети човѣка, той се разширява и е готовъ да служи на себе си, на дома си, на обществото, на отечеството си, на цѣлото човѣчество, на Разумното начало въ свѣта, т. е. на Бога. Ако човѣкъ не служи на Великата Разумностъ въ живота, на кого другого ще служи? Служенето на Разумното начало включва служенето на всички. Докато служи само на себе си, човѣкъ живѣе въ колиба. Щомъ служи на себе си и на близния си, той живѣе въ палатѣ.

Служи ли на себе си, на ближния си и на Бога, той живѣе въ рая, въ Великия свѣтъ. Кѫде искашъ да живѣешъ: въ колиба, въ палатъ или въ рая? Това зависи отъ самия човѣкъ. Всѣки самъ опредѣля мѣстото си за живѣене. Навсѣкѫде е добрѣ, но въ рая е за предпочитане. Какъвъ ученикъ искашъ да бѫдешъ: ученикъ въ отдѣленията, въ гимназията или въ университета? Навсѣкѫде е добрѣ, но университетъ е за предпочитане. Отдѣленията сѫ за гимназията, гимназията е за университета, а университетъ е за живота. Дойде ли до силитѣ на живота, човѣкъ се движи отъ налѣгането къмъ напрежението, отъ напрежението къмъ налѣгането и най-после отъ налѣгането и напрежението къмъ разумния животъ. Като се намѣри между дветѣ течения на сили, между налѣгане и напрежение, той тѣрси изходенъ путь и го намира въ разумния животъ. Ето защо, ние казваме, че налѣгането и напрежението водятъ човѣка къмъ разумния животъ. Като имате това предъ видъ, не се колебайте, когато се намирате между външни и вътрешни мѣчнотии и препятствия. Тѣ сѫ добъръ признакъ, че Божественото е близо до васъ.

Казано е: „Които чуятъ гласа на Сина чловѣчески, ще оживѣятъ“. Това значи: Които чуятъ гласа на Божественото, на любовта, ще оживѣятъ. Това подразбира: Които чуятъ гласа на любовта, ще станатъ, ще оживѣятъ и ще възкръснатъ. Който е станалъ, той оби-

ча себе си, т. е. едного, който е оживълъ, той обича мнозина — обществото; който е възкръсналъ, той обича всички. Божествениятъ животъ включва ставането, оживяването и възкресението. Той е животъ на пълнота, на абсолютна проява на разумността въ човѣка. Въ налѣгането и напрежението има поляризиране — добри и лоши условия, добри и лоши възможности. Въ разумния животъ, обаче, никакви противоречия не сѫществуватъ, тамъ царува пълна хармония и единство. Щомъ уравновеси влиянието на външнитъ условия и на вътрешнитъ възможности въ себе си, човѣкъ вече влиза въ областъта на Божествения свѣтъ, който ржководи живота му. Само при това положение животъ на човѣка се осмисля.

За да се справятъ съ противоречията, въ които сѫ поставени, хората трѣбва да иматъ здрава мисъль. А здравата мисъль иде отъ свѣтлината, която любовта носи въ себе си. Подъ „любовъ“ разбираме онова, което уравновесява човѣшките мисли, чувства и постѣлки. Това, което не може да ги уравновеси, може да минава за любовь, но е нѣщо друго. Когато човѣкъ не е озаренъ отъ лжчите на любовта, тогава мѣдростта и истината не идватъ. Щомъ нѣма любовь, и животъ не идва въ своята пълнота. Хората искатъ да живѣятъ, но животъ излиза отъ любовта. Днесъ хората не сѫ свободни, понеже не сѫ дошли до слугуването на любовта.

За да се поправи свѣтътъ, човѣкъ трѣб-

ва да обича — любовъта тръбва да го оживи. Безъ любовъта всичко е мъртвило. Тя задово-
лява всички нужди, тя носи добри условия и възможности съ себе си. Тя е мощниятъ трансформаторъ на силитъ. При любовъта отъ човѣка излиза особена свѣтлина. Когато обича, и най-грозниятъ човѣкъ става красивъ като ангелъ. Свѣтлината на любовъта е мека и приятна. Ако човѣкъ живѣе сто години при тази свѣтлина, ще му се струва, че е живѣлъ една година. Виждали ли сте лицето на човѣкъ, който изявява любовъта? Лицето му свѣти като слънце. Когато Моисей слизалъ отъ планината, евреите не могли да издържатъ на свѣтлината, която излизала отъ неговото лице. Тѣ не могли да издържатъ свѣтлината на любовъта.

Това, отъ което съвременната култура се нуждае, е любовъта. Дълго време човѣкъ тръбва да се учи, за да разбере, какво е тя. Любовъта, която хората иматъ, е любовъ на сълзи, страдания и разочарования. Това не е любовъта, за която азъ говоря. Азъ говоря за любовъ, която носи животъ, радостъ, безсмъртие. Хората не сѫ щастливи, понеже не сѫ турили за основа любовъта. Ако хората обичатъ, нѣма да умрять. Азъ говоря за любовъта, която възкресява умрѣли, която въздига болни, която оживява замръзнали. Когато човѣкътъ на любовъта мине край една суха почва, дето нищо не расте, всичко ще израсне. Човѣкъ, който е обезвѣренъ, обезнаде-

жленъ, смутенъ отъ хиляди тревоги, безпокойства, не е ли такава суха почва? Хората още не сѫ щедри. Като дойде любовъта, тя ще ги научи на щедростъта. Щедростъ, която не произтича отъ любовъта, е egoистична.

Любовъта дава възможност на нашия умъ да вижда великата красота въ природата. Ние виждаме само грубата страна на природата, затова имаме изопачено понятие за нея. Природата има една красива страна, въ която, достатъчно е само да надзърне човѣкъ, за да разбере, че тя надминава приказкитѣ отъ хиляда и една нощь.

Висшитѣ трептения на любовъта пречистватъ човѣка. И въ бѫдеще, който иска да живѣе дълго време, трѣбва да люби. Тѣзи висши трептения минаватъ презъ тѣлото на онзи, който люби, и го пречистватъ и подмладяватъ.

Само чрезъ любовъта човѣкъ се справя съ налѣгането и напрежението и ги уравновесява и хармонизира.

Ако иска да се спари съ страданията, които придрожаватъ живота му, човѣкъ трѣбва да има въ себе си вѣчния огнь и вѣчната свѣтлина, изявление на Божественото въ него.

Подъ думата „Богъ“, която въ днешната епоха е изгубила значението си, ние разбираме Разумното начало, което е създало свѣта, което е дало условия на живота да се прояви, което ржководи цѣлото човѣчество, което

управлява цѣлото битие. Тази Велика Разумност прониква цѣлото битие и действува отвънъ и отвътре. Тя прониква и въ човѣка. Каквото е свѣтлината за физическия свѣтъ, такова нѣщо е Великата Разумност за цѣлия космосъ, за цѣлото битие. И слѣпиятъ, и онзи, на когото очитъ сѫ отворени, се движатъ въ тази свѣтлина, но слѣпиятъ не я вижда, а вѣрва, че тя сѫществува. Онзи, на когото очитъ сѫ отворени и вижда, живѣе съзнателно въ нея. Който има отворени очи, той вижда промѣнитъ, които ставатъ въ природата, но не трѣбва да се заблуждава отъ тѣхъ. Той трѣбва да знае, че въ тѣзи промѣни се изявява конечната и безконечна цель на Великата Разумност. Въ тѣзи промѣни, именно, се вижда величието и красотата на Цѣлото. Когато се постигне крайната цель, всички нѣща въ живота се оправдаватъ. Тогава неразбраниятъ нѣща ставатъ разбрани, скърбитъ се превръщатъ въ радостъ. Крайната цель, това е съвършенството въ живота. Съвършенството пъкъ е въпросъ на далечното бѫдеще, вѣченъ идеалъ, къмъ който човѣшката душа се стреми.

Съвършенството е бѫдещиятъ животъ на човѣка. Какъвъ е тогава настоящиятъ? Настоящиятъ животъ е пъленъ съ страдания и радости. Какво представя страданието: налѣгане или напрежение? Болестите причиняватъ страдания, здравето — радости. Когато става въпросъ за болести, хората не искатъ да слушатъ. Тѣ искатъ да се освободятъ отъ боле-

сти и страдания, но не знаятъ какъ. Всъка болестъ причинява физически и морални страдания. Запримъръ, ако човѣкъ стъпилъ съ босъ кракъ на дребни стъклата отъ нѣкое счупено шише и набоде крака си, той страда. Ако не е видѣлъ стъклата, на които е стъпилъ, той нѣма да знае причината на страданията си. Ако ги е видѣлъ, той знае, защо страда. Понѣкога човѣкъ знае причините на болестите и страданиета, на които се натъква, а понѣкога не знае. Обаче, знае или не знае, нѣкога той може самъ да си помогне, а нѣкога не може. Разумниятъ човѣкъ всъкога може да си помогне. Като види, че е наболъ крака си на дребни частици отъ стъкло, той внимателно ги изважда, стопява ги на огъня и възстановява счупената форма. Ако ги хвърли на земята, безъ да ги стопи, той излага другите хора на сѫщата опасностъ. Не хвърляйте счупените стъклата отъ шишетата тамъ, дето минаватъ хора. Дребните частици отъ стъклото не сѫ нищо друго, освенъ погрѣшките на хората, направени при налѣгането и напрежението. Не изнасяйте погрѣшките си предъ хората, да не се набодатъ на тѣхъ и да страдатъ. Съберете ги на едно място, стопете ги на огъня и направете отъ тѣхъ нови форми за ново съдържание. Като ги продадете, вие ще получите такава сума, съ която ще задоволите своите нужди. Щомъ знаете цената на погрѣшките, не се възмущавайте отъ тѣхъ, но ги съберете на едно място, стопете ги, създайте нови фор-

ми и вложете въ тъхъ новъ животъ. Новиятъ животъ изисква нови, чисти, здрави форми. Не мислете за счупенитъ шишета, но ги претопявайте. Не мислете за направенитъ погръшки, но ги изправяйте.

Една благородна мома разправяла, че изгубила благоприятните условия и възможности въ живота си, вследствие на което не се оженила и останала стара мома, споредъ разбиранията на сегашните хора. Тя имала десетъ души кандидати, но всички изпуснала, и днесъ останала сама въ живота си. Тя попитала единъ уменъ човѣкъ за своето положение, и той ѝ казалъ: Ако бѣше се оженила за единого отъ тъхъ, щѣше да го направиши нещастенъ, но и ти щѣше да бждешъ нещастна. Провидението е допуснало това, което стана съ тебе. Сега тѣзи момци стоятъ като идеалъ въ твоя умъ, и ти се ползвашъ отъ тъхните добродетели. Физически ти не си се свързала съ никого отъ тъхъ, но духовно тѣ сѫ съ тебѣ. А ти съжалявашъ, че не си ги задържала. Не можешъ да ги задържишъ. Десетъ момци сѫ десетъ ангела, които сѫ дошли отъ невидимия свѣтъ да те посетятъ и се върнати горе. Тѣ ти помагатъ. Единъ денъ тия кандидати пакъ ще се върнатъ при тебе. Ти си щастлива, но гледашъ нѣщата отблизо и затова не разбирашъ положението, въ което се намирашъ. Днитѣ си минаватъ, но пакъ ще се върнатъ.

Добре е човѣкъ да си спомня за млади-

Библ
201

41

нитъ си, когато е обичалъ, но да не съжалява, да не мисли, че е изгубилъ нѣщо. Въ това, което той мисли, че е изгубилъ, се крие неговото щастие, както и щастието на неговите близки. Но той никога не трѣбва да губи любовта си. Любовъта трѣбва да се разраства въ него, да се разширява непреривно и да се приближава до великата всеобемаща любовь. Добре е човѣкъ да чете и препрочита писмата си, писани въ младостъта. Отлични писма се пишатъ тогава. Подиръ женитбата се пишатъ други писма — съ задължения. Първите писма сѫ пълни съ радость и надежда. Тѣ сѫ свѣтли, проникнати отъ лжитѣ на любовъта. После писмата се пишатъ съ червено, а най-после — съ черно. Сегашните хора пишатъ писмата си съ черно мастило, а бѫдещите хора ще ги пишатъ съ собствената си кръвь. Дветри думи ще напишатъ, но съ мастило отъ своята кръвь. Какъ пише човѣкъ писмата си — съ черно, съ червено мастило, или съ мастилото на любовъта, това сѫ символи, на които трѣбва да се разбира вѫтрешниятъ смисълъ.

Изучавайте живота съ всички негови прояви. Жivotътъ е наука. Че нѣкой се влюбилъ, или разочаровалъ, изгубилъ нѣщо, или спечелилъ, това е цѣла наука. Докато огънътъ въ човѣка гори, той трѣбва да се радва и да благодари. Изгасне ли този огънъ, той се принуждава да го търси отвѣнъ, както земята търси свѣтлината и топлината на слънцето. Които не разбиратъ цената на чувствата, искатъ да

се освободятъ отъ тѣхъ. Чувствата даватъ топлина на организма. Безъ чувствата човѣкъ е осъденъ на замръзване. По-добре е човѣкъ да прави погрѣшки, отколкото да се замрази. И замръването има добра страна — болестите не се развиватъ. За предпочитане е животъ съ страдания, отколкото заледяване, въ което нѣма страдания. Външното налѣгане причинява заледяване, а напрежението е свързано съ топлината. Каквото и да прави, човѣкъ трѣбва да мине презъ налѣгането, т. е. външнитѣ условия, и презъ напрежението, т. е. вътрешнитѣ възможности. Така ще изучи той и тритѣ свѣта: физическия, духовния и Божествения. Като се запознае съ тия свѣтове, той ще разбере двѣтѣ велики заповѣди: „Да възлюбишъ Бога, и да възлюбишъ ближния си“.

Казано е, че животътъ е изкуство. И музиката е изкуство. Следователно, между музиката и пѫтя на човѣшката душа въ живота има известна аналогия. Въ този смисълъ, напрежението въ живота отговаря на тона *do*, движението — на тона *ge*, постижението — на тона *ti*, придобиването — на тона *fa*, цвѣнето — на тона *sol*, развитието — на тона *la*, добруването — на тона *si*. Това сѫ фази на живота, презъ които минава човѣшката душа въ своя възходещъ пѫтъ.

Понеже се спрѣхме върху музиката въ живота, ще вземемъ следната пѣсень:

Мога да кажа, че слънцето утре ще изгрѣй
и на земята лицето ще изгрѣй.

Топлина то ще внесе
за всичко, шо расте.

Грѣй, мощно слънце,
да учимъ ний добре!

Всичко разумно ще стане
и на работа ще се хване.

Грѣй мощно слънце,
да учимъ ний добре!

Тази пѣсень е създадена по тритѣ зако-
на: налѣгане, напрежение и разумностъ. Преди
да изгрѣе слънцето въ човѣшкото съзнание,
човѣкъ живѣе между налѣгането и напреже-
нието и не може да ги уравновеси и хармони-
зира. Изгрѣе ли слънцето въ неговото съзна-
ние, т. е. Разумното въ свѣта, той лесно се
справя съ налѣгането и напрежението. Щомъ
се справи съ противодействуващите сили въ
себе си, човѣкъ проявява вече свойствъ творче-
ски сили и се предава на съзнателна, разумна
работа. За да постигне това, човѣкъ трѣбва да
учи, да придобие Божественото знание. Въ ра-
ботата върху себе си, младиятъ да не оста-
рява, стариятъ да се подмладява, глупавиятъ да
поумнява, а разумниятъ непрестанно да работи,
да служи на Цѣлото и на Неговите части.

Гореизложенитѣ закони се прилагатъ къмъ
индивида, семейството, обществото, народа и

цѣлото човѣчество. Тѣ работятъ навсѣкѫде — въ живота и въ природата. Въ днешната епоха на индивидуализъмъ, отдѣлнитѣ индивиди и народи сѫ премного откъжнати единъ отъ другъ. Всѣки отъ тѣхъ живѣе за себе си, преследва свои лични цели и интереси. Днесъ, както отдѣлнитѣ индивиди, тѣй и обществата и народите, се намиратъ подъ голѣмо налѣгане и напрежение, въ трудни условия и възможности, но не могатъ да се справятъ съ тѣхъ и да ги уравновесятъ. Ето защо, тѣ изпадатъ въ голѣми противоречия и безизходност. Това показва, че трѣбва да се влѣе нова, жива струя, както въ индивидуалния, тѣй и въ общественния и въ международния животъ. И тази струя се е влѣла вече въ живота. Тя носи правилни отношения на частитѣ къмъ Цѣлото. Нима клетките и органите на човѣшкия организъмъ биха могли правилно да функциониратъ, ако се изолиратъ и индивидуализиратъ, ако се откъжнатъ отъ цѣлия организъмъ? Също така и отдѣлнитѣ индивиди, общества и народи трѣбва да се съзнаятъ като части на едно велико цѣло, като части на човѣшкия организъмъ, за да внесатъ коренна промѣна въ формите на живота. Всѣка частъ трѣбва да съзнае, че преуспѣването и благodenствието ѝ се крие въ преуспѣването и благodenствието на цѣлия организъмъ. Това е новото разбиране. Това е слѣнцето, което изгрѣва днесъ въ човѣшкото съзнание. Това е новата вълна, която е започнала да действува въ живота, и тя се чувству-

ва вече все по-мощно въ всички области на живота. Тя ще залъзе всички общества и народи и ще изгради основите на красивия, разумния и хармониченъ животъ на земята.

Сега човѣчеството е въ завоя между две култури, между две епохи. Иде една нова епоха, въ която всички погрѣшни идеи, съ които хората сѫ живѣли досега, ще бѫдатъ преобразени. Отъ днешните форми на живота ще се родятъ новата земя и новото небе. И хората ще иматъ такова отношение единъ къмъ другъ, както братътъ къмъ сестрата, и сестрата къмъ брата. Сестрата може да се жертвува за своя братъ при всички условия. И братътъ може да се жертвува за своята сестра при всички условия. Хората сѫ нѣжни цвѣтя, посадени въ живота, и ако тѣ нѣматъ топлина, свѣтлина и влага, какво може да стане отъ тѣхъ? Хубостта на цвѣтята зависи отъ топлината, свѣтлината и влагата. Топлината отговаря на любовъта, свѣтлината — на правата мисъль, а влагата — на силитъ въ живота.

Сегашниятъ свѣтъ е обреченъ на преобразование. Раятъ е място, дето сѫществата се обичатъ и живѣятъ единъ за другъ. При новото разбиране на живота човѣкъ вижда, че неговото благо е благо за всички. Новото съзнание, новото разбиране ще внесе коренно преобразование въ цѣлия строй на живота. Тогава ще се даде ново направление и на труда. Потикътъ при новите форми на труда ще бѫде любовъта.

Бѫдещето, което иде, е свѣтло. Засега, обаче, човѣчеството минава презъ една тѣмна зона. Новата епоха, която иде, можемъ да наречемъ епоха на възкресението. Възкресението не е нищо друго, освенъ оживяване на съзнанието на всички хора отъ Божествената любовь.

Въ бѫдеще всички народи ще се побратимятъ и ще образуватъ свѣтещата раса на любовьта. Тогава свещениятъ пламъкъ на истинския животъ ще се изяви въ всичката си красота. Животътъ ще се изяви не въ своите стѣнки, а въ своята сѫщина.

Остава едно: всѣки да прилага така, както разбира, че е най-добре. Това е негово свещено право.

Днешнитъ страдания сѫ родилнитъ мжки на новия човѣкъ. Съ тихи стѣлки новото пристигва къмъ земята, както утринната зора, която показва идването на новия денъ въ свѣтъ.

София, 1941 г.